XHIEDA NISRANIJA FL-ISTORJA TAL-KNISJA GĦAWDXIJA

Dun Nikol Vella Apap
(1930 - 2000)

Żgur li wieħed mis-saċerdoti Għawdxin li ma jintesa qatt huwa Dun Nikol Vella Apap.

Twieled fit-29 ta' Ottubru 1930 u tgħammed l-għada bl-ismijiet ta' Nikola, Vinċenz, Anton u Ġorġ mill-Arċipriet Mons. Alfons Marija Hili, fil-knisja parrokkjali ta' San Ġorġ. Meta kellu disa' snin daħal abbati u ħareġ għall-ewwel darba fil-purċissjoni ta' San Girgor; it-tfal kienu jidħlu abbatini ta' dik l-età. Sa minn ċkunitu kellu x-xewqa li jsir qassis.

Wara li temm l-iskola prijmarja tal-Gvern, Nikol għadda għas-Seminarju u daħal bħala *boarder* fis-sena 1946. Wara li spiċċa l-istudji kollha, ġie ordnat qassis ma' ħames djakni oħra fit-13 ta' April 1958 mill-Isqof Mons. Ġużeppi Pace fil-Katidral ta' Għawdex.

Dun Nikol qeda diversi uffiċċji fil-parroċċa ta' San Ġorġ fosthom dik ta' viċi-parroku (1972-1984), sagristan maġġur (1959-1971), Kanoniku mill-10 ta' Lulju 1976 sa mewtu, u kien l-aħħar prokuratur tas-Santissmu Kurċifiss u prokuratur ukoll tal-festi tal-Ġimgħa l-Kbira (1973-1983).

Meta Mons. Nikol Cauchi, li wara sar isqof ta' Għawdex, kien għadu prefett tal-istudji fis-Seminarju ta' Għawdex, sejjaħ lil Dun Nikol fl-1967 biex jibda jgħallem fis-Seminarju Minuri. Huwa għallem il-Ġeografija, Taljan u l-Istorja sal-1991. Fl-1968 l-istess Isqof għażlu bħala l-ewwel Biblijotekarju tas-Seminarju fejn dam sentejn u dar dawra mal-kotba kollha.

Il-ħidma tiegħu fis-Seminarju lanqas waqfet meta spiċċa mit-tagħlim. Baqa' bħala wieħed mil-Librara tas-Seminarju Maġġuri, fejn ta' kuljum kien jgħin lis-Seminaristi fix-xogħol ta' riċerka li jagħmlu. Tant ħabb lis-Seminarju li fl-aħħar snin ta' ħajtu għoġbu joffri diversi kotba lill-Biblijoteka ta' dan il-post. Għal żmien twil, hu kien kappillan tal-Klinika tas-Sorijiet Dumnikani fejn kien iqaddes kuljum fil-knisja ta' Pompej u jqarben lill-morda li kienu rikoverati hemm.

Dun Nikol għex ħajja miġbura ħafna. Ftit li xejn siefer u ftit li xejn kellu kumditajiet. Fil-fatt lanqas televiżjoni ma kellu d-dar. Kellu passatemp li jġemma' l-kotba u għalhekk kellu forsi waħda mill-akbar libreriji privati li hawn f'Għawdex. Iżda għalkemm kien jixtri kotba ta' *Melitensia* jiġifieri li jiġu ppubblikati f'Malta kellu ħafna kotba ta' Missirijiet il-Knisja u qaddisin, flimkien ma' ħajjiet tal-qaddisin. Dawn għenuh biex jeleva ruħu lejn Alla. Barra minn hekk kien iħobb ħafna jaqra l-Istorja tal-Knisja u dejjem ħares lejn il-ġrajjiet li kien jaqra bi spirtu ta' fidi.

Hekk Dun Nikol kellu materjal biex jikteb f'diversi rivisti u gazzetti f'Malta u Għawdex. Kiteb materjal dwar l-Istorja tal-Knisja, storja ta' Għawdex, bijografiji dwar persunaġġi Għawdxin, *folkore* dwar id-drawwiet reliġjużi tal-imgħoddi, u poeżiji li juru l-imħabba li kellu lejn Alla u lejn il-Verġni Marija. Infatti huwa ppubblika żewġ kotba. Dawn huma : *Il-Madonna fl-Istorja tal-Liturġija u l-arti*, fl-1990, u *l-Istorja tas-Santwarju tal-Madonna tal-Ħerba*, fl-2000. Dan barra l-għadd ta' manuskritti li għadhom ma rawx id-dawl tal-pubblikazzjoni.

Kif għedna Dun Nikol kellu spirtu ta' ġabra reliġjuża u mħabba lejn il-kotba. Mhux ta' b'xejn kien jammira ħafna lill-Benedittini li jgħixu ħajja ta' studju u talb. U nistgħu ngħidu li huwa għex skont dan l-ispirtu. Nitqarrqu jekk naħsbu li kien mehdi fil-kitba u ħalla x-xogħol pastorali. Kellu komunikattiva kbira u nqeda b'dan għall-ġid tal-Knisja billi ppriedka u qarar f'diversi knejjes ta' Malta u Għawdex.

Il-ħarġa tiegħu kien li jmur sal-Bażilka ta' San Ġorġ, sa għand is-Sorijiet ta' Pompej biex iqaddes u sas-Seminarju fejn serva wkoll għal diversi snin ta' bibliotekarju. Ma' kull min kien jiltaqa' kien ikellmu u jgħidlu kelma ta' ġid.

Fl-aħħar tas-snin disgħin saħħtu bdiet sejra lura tant li f'Novembru tal-2000 taħ attakk tal-qalb u ddaħħal ic-CCU fl-Isptar Ġenerali ta' Għawdex. Iżda tilef il-battalja mal-ħajja u fis-16 ta' Novembru 2000 għadda fid-dar tal-Missier. L-aħbar ta' mewtu ħasdet lil kulħadd. L-għada sarlu funeral sollenni fil-Bażilka ta' San Ġorġ. Fil-quddiesa kkonċelebraw għadd kbir ta' saċerdoti u attendew ukoll ħafna nies.

(Dan l-artiklu huwa mibni fuq il-konoxxenza tiegħu mill-awtur ta' dan l-artiklu u fuq l-artikli Mons. Ġużeppi Cauchi "Kan. Nikol Vella Apap" *li deher fl-Action tal-Milied 2000 u l-artiklu* "Il-Kanoniku Nikol Vella Apap L-Awtobiografija" *li deher fil-"Leħen il-Belt Victoria" Settembru/Ottubru 2010).*

Angelo Xuereb